

باداملىقلار

ھادى قاراچاي

اؤن سۆز يئرینه

بيليرم

سئويرسينيز منى ،

منى سئويرسينيز .

ايشله ك اللريمه

ايپك تئللريمه

هله ،

دوغماميش مندن سئويمليسى .

قانيمين آينا آند ايچه رك

بو ائلين ، بو يوردون ،

ان قارانليق ده لمه دئشيكلريندن گليرم .

داملا-داملا

سئوگى قوخويور

قورخاق باخيشلارينيز

سيز اي اوستوموزه گلن گونولر .

بادامليقلار (شعرلر)

هادى قاراچاي

چاپ: مرتضوى، آلمان (كلن)

۱- نجى چاپ: اردبيهشت ۱۳۸۴ (ماى ۲۰۰۵)

گۆزلىرىمىن بوغدا قوخوسويلا

اللىرىمىن

پىچاق كىسىز قابارىيلا

يولسوز يولونوزو كىسىز

يوخونوزدا كىسىز

بو قان ، بو قىلىنچ منىم .

اۆلىسىم

اۆلوموم اىزله يىرىسىزى

قالسام

اورىمىن دۆيوش طىبىلى ،

مىندن قاچاچاغىنىز يوخ .

بىلىرىم سۆيىسىنىز منى

منى ، سۆيىسىنىز .

ايشله ك اللىمىله

اىپك تىللىمىله

هله

دوغمامىش مىندن سۆيىملىسى .

۱ماي ۲۰۰۰

مىلى دۆيوشوموزون

شرف و سۆگى سۆمۆلو

ابولفضل ائلىچى به يه .

آه اى مبارك كىشى !

سئودا قاپىلىغىندا

يوردان و تورپاقدان ماهنىلار يازان !

بارماقلارىن سوساركن

يارىمچىق قالدى يوردون ناغىلى

و ساچ - ساققالىنا يىنىمىش دوماندا ايتدى

باغىمىسىز تورپاغىن رنگى .

سئودالى اللرىنله يارالار ساردىغىن آز اولمادى

آز اولمادى قوجا تىرىزىن دردىيله دردلە نىب

آغرىسىيلا آغرىدىغىن ،

و ايشته اولومه قده ر

آرازلا بىرلىكده ياشادىن

ساحىللىرىنىن قووشما حسرتىن .

زامان - زامان آنىلان

قىسا ماھنىدىر اۆلومون .

تورپاق دئدىكده

بايراق دئدىكده

دۆيوشدو كچه آتيرىق

دوشدو كچه

و اۆلدو كچه آتيرىق ماھنىلارنى .

و بىز

سنه

اى مبارك كىشى !

باغلاندىقجا باغلانيرىق

«باغىمسىز» كلمه سىن دوشوندو كچه .

يول قىراغىندا

استاد حميد نطقى يه

كۆردوكلرىم بۆيله دىر خانىم !

ياشىدلارىم

اتولىرىنדה گلينلىرى

بۆيوك بابا اولوبلار .

سئودىيىم قىزلار

دوغوبلار

ايكى قارىن ، اوچ قارىن .

و تورپاغىن

اكىنچى اللرىنדה

مىن كره

ايشىلدايىب - سؤندويونو كۆرموشم .

حيات قىامت معجزه دىر خانىم .

سارماشیق کیمی

قلمیمہ ساریلمیشام

قیامت معجزہ لر یاشییاراق .

و شعرلریمی

قیزیل سونبوللر تکی

یاشیدلاریما ،

سئودییم قیزلارا

و اکینچی اللرینده قیزیل سایاغی

ایشیلداییب - سؤنن

قارا تورپاغا باغیشلامیشام .

سورولموش تورپاغین ناغیلی

آغارمیش ساچلاریندا ساوالان هاواسی .

قارا گؤزلرینده

یاز سحرینه گولن بولاق قوخوسو .

اؤزوندن آغیر باساجاق

مندیل باغلامیشدی قوجامان بیر ائلین دردلی تاریخیندن

سویوق اسینلرین اسینی

و عؤمورلوک آیریلان آداملار کیمی

بیر-بیرینه ال ده بردن چیلپاق آغاجلار .

اوزانیدیقجا اوزانیردیلار

تانیش قان قوخویان دومانلی یوللار ،

يول گۆسترمه يه كيمسه قالخمادي
يوللارين ديليني يولچولار بيليرلر دئيه .
آنجاق

گونئيبن قيش گونشي شهادته دوردو
قانلي يول استونده

دؤنمه دن

گنده ن

قوجا يولچويا .

ارزه نليك

ايندى

هانسي اوشاغيندير

او ايستي ياي گونلري

او سيجاقليق

او چيلپاقليق .

ايندى

هانسي اوشاغيندير

اؤنجه ، منيم اولان گونلر؟

آخ ، بال قوخويان په ته كلي ده ره لر

ايتيرديمسه ده اونوتماديم سيزلري .

بيليرم

گۆردوكلريم ، گۆره جه كلريمدن چوخ
وئرديكلريم ، آلاجاقلاريمدان ،
و بۇيله جه
هاميسى
هاميسيندان .
بۇيله دئيبير
بيرر

بيرر

آغاران ساچلار .

و آاخ سندن

سئويملى يوردوم

بيلسن ،

ده بيشديم چوخ

اؤزومدن اؤزومه قده ر

اؤزومدن اؤزومه قده ر

ده بيشديم چوخ

قىزىل بايراغىنى گۆرمه دن .

يالنيز

آنىلاريمدير ده بيشمز قالان

آجىلى - شيرينلى .

و بيرده بير حسرت

و بيرده بير سؤنمز سوسوزلوق ،

او ايستى ياي گونلرينده

او سىجاقليق

او چىلپاقليغا دويدوغوم حسرت .

سون سۆز

و واردى اولو تانرى اوغوز ائلىنه ،

الينده قويوز

قلىبنده سئوگى

آياقلارىندا بۆيوك اودوم

<<گلىن ده

جىنننه گۆتوروم سىزى

سويونوز ، سود

چۆره يىنىز بال دادسىن .

گبه قالسىن دا قارا تورپاغىنىز

اكىنىسىز و سه پىنىسىز...>>

اللىر

قىلىنجالارىن ساپلاغىندا

<<گۆتور يوجه تانرى

گۆتور واراليم!>> دئدىك - هامىمىز بىر نفر كىمى .

بى لر صدف سۆزو وئردىلر تانرىنىن تارىنا .

و قورىان كسدىلر مبارك آياقلارىندا

بۆيوك مؤمونلر .

بىزسه

برك توتموشدوق وئرجه ك يالنىز وارىمىزدان .

<<قىلىنجالارى سويونون دا

واراليم >> دئدى

<<قىلىنجالارلا واراليم >> دئدىك

<<اوندا وارىن >> دئدى . كىنلى و اؤفكه لى .

بى لر

واردىلار دادلى جىنننه

اللىرىنده صدف .

و واردىلار بۆيوك مؤمونلر

كسىلمىش قورىانلارىن

قانى اىزىلن .

بىزسه

سواردىق قىلىنجالارىن سوسوزلوغونو

دويوردوق آجلىغىنى

واردىق دا .

آنجاق

قىلىنجا وارديغيميز

جهنم ايدى .

اوخلانيب اوخلاريميزا

دوغرائيب قىلىنجيميزا

يودوق كندى قانيندا بئيركىن آغ كۆينه يىنى .

دادديق اؤلوم كۆينه يىنى

اليميزده برک توتدوغوموز جانلارى وئرک .

سونرا

آتديق كسىلميش باشلارى

يئددى شهرين

يئددى يول آيريمينا .

و قيرخ ايل ياس ساخلاديلار قادينلاريميز

كسىلن باشلارا ،

بيزدن

قىلىنج وورماق ، باش كسمك

سىزدن

ياس ساخلاماق و آغلاماق كسىلن باشلارا ،

بۇيله دئميشديك

بۇيله ياپديلار .

و او گوندن بو گونه

اوركلرى ياسلى ،

كۆزلرى ياشلى .

و او گوندن بو گونه

بۇيله گلديلر قادينلاريميز

آيلارى و ايللرى .

و يول اوستونده

قىرخ دوققوز يول آيرىمى

و يول اوستونده يئددى شهر كۆردوك

و كسىلميش باشلار كۆردوك

يئددى شهرين يئددى يول آيرىمينا .

«ايشته بونلار

سىزلره اؤيود اولسونلار دئيه بوردالار»-دئديلر بى لر .

«آلين بو قىلىنجلارى بيرلشين»-دئديلر .

و مؤمونلر

<<كئچين آلهه كلامينين آلتيندان

مبارك اولون >>-دئديلر .

آلديق سوسوز قيلينجلارى ، آج قيلينجلارى

كئچديك تانرى كلامينين قانلى كۆلگه سيندن

مبارك ده اولدوق او گون .

و واردى اولو تانرى اوغوز ائلينه هامى ائللر كيمى ،

الينده قوپوز

قلبينده سئوگى

آياقلاريندا اودوم .

<<گلين ده جننته گؤتوروم سيزى

سويونوز ، سود

چؤره بينيز بال دادسين .

گبه قالسین دا قارا تورپاغينيز

اكنيسيز و سه پينسيز.>>

اللىر

قيلينجلارين ساپلاغيندا

<<گؤتور يوجه تانريم

گؤتور واراليم >>دئديك هامى ائللر كيمى ...

ايشته

بؤيله دئدى

ايشته

بؤيله دئديك .

جانلاريندا

قارا

باخديلار بير-بيرينه

ياسلى قادينلار .

يئددى شهرين

يئددى يول آيريمي .

بوغلانان تزه قان .

و قان قوخوسوندان

گبه قالميش تورپاق ،

اكنيسيز و سه پينسيز .

كليب ، قالان يوخدور ، سئوگيلى دوستوم

كلن

خوش گليردير

گندن

خوش گنديردير...

گليش - گنديش يئريدير

اؤلرينده سئوئشديييميز

تورپاغيندا چاليشديغيميز يورد .

* * *

چوخ دا

درد ائله ميرم اولومو

و اوزومو يورمورام

اولوم آغريسينا باتاراق .

آنجاق ، سئوگيلى دوستوم ،

گؤزل سوسلر ايچينده

يازين

كلين ساياغى گلشيندن

قيشين

قارى وارى گنديشيندن

دويدوقلاريم قاجيلماز .

و قبير داشلارينين

سورتولموش ياناقلاريندان دا

اوخودوغوم ناغيللار وار-

كيچيك

و بؤيوك .

بۇيوشمىدىر سئوگىلى دوستوم
ساچىمدا دە ن
ساققالىمدا دە ن
گۇرورسن
يوخوسوزلوق دا چكىرم ھردن .
آنجاق ،
اوشاقلق يوخولارىمدا گزىرم يىنە
ملىك ممدىن
يىندىيى قويونو آختارىرام كوچە لرېندن .
سئودىيى قىزى
سئومك دە ،
اۇلدوردويو دئوى
اۇلدورمك كىچىر كۇنلومدن ...
ياشلاندىم دا سئوگىلى دوستوم

يوخولارىم دە يىشمە دى .
چنلى بئىل يىرىندە دىر
دە لى حسن
عرب آت
قىر آت
وقىلىنچىندا
عدالت پارىلتىسى
اولو بىر كىشى ،
سونرا
نىگار
وسازىنين زىلىنە چكىلمىش
دە لى آدىندا
بىلگىن بىر عاشىق .
آخ سئوگىلى دوستوم
منە وئردىكلرىن
نە قدر دادلى
نە قدر بۇيوك .

داش قوچ

آت دیرناغیندا سوورولان تورپاق ،
دوشونجه یه قدر
دۆیولن ،
ایتینجه یه قدر
سویولان ،
بۆیویو کیچییینده
کیچییی بۆیویونده قویلانان یوردوم !
باشیندا باش اولان
یادلار .
و ده ریسى باشیندان چکیلن ، اولالار .
یوخلا صبیر کاسانى .

بیخیلیر بیخیلمازلارین بیر-بیر

و ایتیر اوشاقلارین یاد کۆلگه لرده .
اونودولور داغلارینین سوی آدی ،
و قارانلیق اؤرتور
دونه نیندن

بوگونونه گلن ایزلری .

آخ منیم

فرحلی ایلکینیم

کدرلی سونوم !

سوورولدون آت دیرناغیندا ،

دۆیولدون

دوشونجه یه ،

سویولدون

ایتینجه یه قدر .

بۆیویون ، کیچییینده

کیچییین بۆیویونده قویلاندى بۆیله جه .

دیریلرین باشی استونده ایکید دورماز ،

و اؤلولرین قبری اوستونده داش قوچلار .

آيسيز گئجه لرین چييينلرينده
كۆچن كاروانيديمي
كاروان كۆچويدومو

بيلمه ديم ؛

يوخسا

قارالميش اوجاق باشيندا آغاران كول آغارتيسي ؟!
كلدييين گوردوم ده گتدييين .

كول كول

آخشام كۆلگه سينين اوزونلوغوندا
داغدان ائتن ده ره يديمي
ده ره ده ن قالخان داغ ايديمي
بيلمه ديم .

دنيزدن ساحيله

اسن كولك ايديمي

كولك اسينتيسي ايديمي ساحيلدن دنيزه

بيلمه ديم ،

كلدييين گوردوم ده ، گتدييين .

آآخ عؤمور كاروانيم و سئوكى بوخچام

۱۱۱۱۱۱۱ ی ...

یوخوندان واز کئچ عم اوغلو .

اؤلومدن

یئددی آغاج اوزاقدا

یازا گئدن دورنالارین

، اوج بوجاغیيام من ،

و یاشیللیغا چیخان ایلخی نین

ده لی قانلیسی .

قوردونان قیامته ده قالدیم بلکه دوشمن آجیغینا .

یازین

قیز دؤشلریندن چیخدیم

قیزیل تومورجوق کیمی ،

اون ایله قاچدیم

یاغیشلی گونلرین اوزونلوغونو ،

اودلو ناغیللاردان اوزاق

نار آغاجلارینین

گول آچانیندان گول سالانینا .

یورولموشام اوزون اوزادی دوشونجه لردن

بیر آز ، دینجه لمک هاواسی وار باشیمدا .

بابکین

قیلینجین کؤلکه سینده

ستارخانین

توفنگینین موسیقیسی آلتیندا

یاتماق ایسته بیرم .

یورولموشام ، اوزون اوزادی صحبت لردن

بیر آز

دینجه لمک هاواسی وار باشیمدا

و بیر آز قان قوخوسو .

هله - هله ياشيل بير مؤوره ...
يوخوندان واز كئچ عم اوغلو .

اون ايله قاچديم
يايين قيزمار گون اورتاسيني
يالين كوره كلريمده
گونشين اود زولاقلاري
و بوركولو يوخولاريمدا
چيلپاق قادينلارين نفي .
اون ايله قاچديم
ساجلاريمين خزه ل توكومونده
پاييزين
بو باشيندان او باشيني ،
و اللريمين ياشيلليقدان آيريلديغيني .
قوشقوسوز
تتزدير هله اولومه و ارماغيم .
هله
آغ گونلريم قاباقلاردادير
قيزيل اوقلارين اومود رنگينده .
هله - هله مندن آسلانير ايللر .
هله - هله اوزوم سالخيملاري

منه سورارسانسا

بۇيوك اوركليكدير

يول قيراغيندا

سايثال قايا آلتيندا

بولاغدا دۇنمك ،

گۇيلر

يئرلره ديوان توتاركن .

منه سورارسانسا

اوجاليقدير ،

اينسانلارين

قان باھاسينا قازانديغي بايراقدا

هر رنگه چالماق ،

آزادليق

گولله ميدانلاريندا

جان باھاسينا ساتيليركن .

اوزون دوشونجه لردن يورولدوقدا

و بير سيگارت توسمك

بۇيوك سعادتدير

منه سورارسانسا ،

تورپاق ، ياغيشلا

اينسان ، آزادليقلا قووشدوغو يئرده .

دېنجه لېن دئيه ردېم
گون اورتا چاغېندا
پانېق كرمېن هاواسېندا .
آچ كۆزلىرىنى آنا تورپاق
گۆستر
گۆستر
بايراغېنىن قانلى كۆلگه سېن .

ايللر
قان تۆكۆلدو
ترېمېزدن
تورپاغېمېزا .

ايللر بئله كئچدى
كۆزلىرىمېز ، ايشىقسېز
دېللىرىمېز ، سسسىز .

آنام

آنام

بېر اوووج كۆتوره بېلسه يدېم كۆزلىرىنىن ايشىغېندان
بو سسسىز يوللارېن يوخوسونا سە پە ردېم
اوزون سورن بو گئجه دە .

بېر قارىش تاپسايدېم
بايراغېنىن كۆلگه سېندن
چكردېم ائلىمېن يورقونلوغونا ؛

سنه دۆنه جه يم بير گون

سئوگيلى دوستوم

بادامليغين چيچكلى يازيندا

هوسلى گولوشلرله

آرديجا گئدركن يئتگين قيزلارين .

سنه دۆنه جه يم بير گون

اريكلى يايين كوكورد اييينده

تزه بيچيلميش يونجا قوخوسوندا ،

و ياشيياجام سنييله بيرليكه

بيچين گونلرينين آغير- اوغورون .

قانيما

سؤنمه ين بير اود وار

و باشيمادير

يورقونلو قدا ۲ گزن كوله بين آياق سسلرى .

سنه

دۆنه جه يم بير گون

آتميش ياشيما

پتميش ياشيما بئله ،

و آغ يئرین ۳ خرمن كوله بينده

سووراچاغام

قوريت ايللرينين يورقونلوغونو .

۱: آرديجا گنتمك ، دوغما كنديميزين ايلليك و ائليلك شن

هر ايل بللى بير زاماندا كندين گنج گلين و قيزلارى آرد

دئهلن بير يئر چيخار و اوز آرزى و ايستكلرينى شعر فو

آرديج آغاجينا سؤيلرلر . گونوموزه قدر ياشايان بو شنليك

هله اسلامدان اونجه يله باغليدير .

۲ و ۳ يئر آدلاريدير .

ياشلاندىقجا

دە رىنلە شىر سئوگىم

قرە دوزون ۱ گون اورتاسىندا

سئوگى و زحمت گونلرىنە ،

و بىچىنچىلرىن

سون پاكىسىندان قالخان

سئوينچ دولو اذان سسىنە .

حىيات

زندان قدر آغىر

آزادلىق قدر شىرىن ايدى .

بۇيودو كجە آنلايىرام

ياستى داملارىندا ياتان كىزى

و كولكلرىندە دولاشان بويونو .

ساققالىما دە ن دوشركن اۇيره نىرم

قه زىلدىن چاتى ، يورقوندان چالقى توتماغى .

و اوشاق ساياغى

دارىخىرام

گۆللىرىنن جە يە ن قوخوسونا .

آخ

ياشام

پارتلامىش انجىر كىمى يوشاق ايدى

و قادىن دۇشو تك دادلى .

۱: يىر آديدير

۲: پاكى ، بىچىن فورماسىدير ، اۈز يىينلىيى ايله باشقا

بىچىن فورمالارىندان فرقلە نىر . اذان سسىنە گلدىكده ايس

اذان سسى بللى بىر بۇلومده بىچىن باشا چاتماسىنى گۆس

او

آراز کیمی گۆزل ایدی

و چه لتیک تکی خومار گۆزلی

آرازین ساحیللری تک

بیر آز کدرلی یدی

بیر آزدا دردلی .

سونرا

دورو بیر گونباتاندا

واغزالی نین کدرلی و شن هاواسیندا

آخارلی لارین آخاریندا گتدی .

گتدی

اوشاقلی ، اتولی - ائشیکلی بیر تورپاقدا

اوجاق قورماغا .

گون

قارالدی .

قارانلیق چؤکدو اوبالار بویو .

من قالدیم .

سونسوز قادینلارین سونسوزلوغونا

بایراقسیز تورپاغین آغریسینا

و کدرسیز-کدرسیز اوتلایان اؤکوزلرین

بوینوزونا ایلشیب ده

من قالدیم ،

چه لتیکلرین خومارلیغی قالدی ،

بیرده

آرازین دردلی ساحیللری .

آغ كۆينە يىنى

چوخدان سويونموش باداملىقلار .

باھار

كۆچمكده دىر دورنالار يىن قاتارىندا

قىز گە دىين آشاراق .

و ياي

قىرمىزى آلمالار يىن قوخوسوندا گلير سئوگىلىم ،

قرە دوزدە

بوغدا سونبوللر يىن سارى سسىندە

آرازدان قالخان كولكلە

اويناشاراق .

كئچە جك

بو ياي دا كئچە جك .

بىتە جك سون باھاردا

شىرىن ھىيوالار يىن قوخوسو ،

سنىن گۆزلە دىيىن

يئتىشمە يە جك .

، ھر زامان ،

سئوگىلى دوستوم ، ھر زامان

آرزولو گۆزلرلە دوشوندوم سنى .

يايىن اولدوزلو كئچە لر يىن

قىشىن اولدو كورسوسونو آندىم .

آرازىن باليغىنى

داغلار يىن اووونو

دوزلر يىن دە نلى بوغدانى آندىم .

اللرى قابار دؤيموش قادىنلار يىن دوشوندوم

كوبورد ساققالىنا دە ن دوشموش كىشىلر يىن آندىم ،

قىزلار يىن گول دوداقلار يىن دوشوندوم

اوزون-اوزون .

، ھر زامان ،

سئوگىلى دوستوم

ھر زامان

آرزولو گۆزلرلە دوشوندوم سنى .

ده دم قورقودون آئیسینا

ساحیل ایدی

اولدوزلارایدی

و کئجه نین قارا کۆینه بینده

یاشیل بیر تونقال .

گیلگمیش

یورغون ایله نمیشدی

ایتیییندن

سینیرلری گرگین .

زیقفیرید

کوره بینده اوخ یاراسی .

و آشیل

دابانیندا میزراق یئری - گۆزلری قاپالی .

آیقلیق ، قارانلیق کیمی گلدی

گلدی

ده ریمیزدن اوره ییمیزه ایشله یه رک :

>> حیات آمانسیزدیر . قیسا و سرعتلی . دؤیوش یوللارینی

اؤیرنمک گرک .<<

آزیخدان

باییرا چیخدی بابام

بش بشدن تونقال قوروب

گۆیلره باخدی

>> اولدوزلارین بیرلشمه سی بیتدی ،

بیر داها انکیدو گلمه یه جک . << آه چه کرک دئدی .

آی ،

ائندی قارانلیق تورپاغین دؤشونه دک .

تورپاق

که ریلدی بویلو قادین سایاغی .

باشینی قالدیردی قوجامان بابا

و آروادینین که ریلمیش قارنینا باخدی گولومسونه رک

->> منیمله سنینکی اوزون چکر بلکه

ساحیلده ایله شیب

دوندورما یئمه میسن .

تارلادان ، اوزوم بیغمامیسان .

اوره بین

آغریماییب ،

ساچین

آغارماییب ،

و اللرینده دؤیمه لر

گولمه ییب قیزیل گول کیمی ...

جنت ،

کیمی سئویندیره جک تانیریم؟!>>

قش

قش

قش

گولدو

->> سارساق اوغلو سارساق

سنه

اوره ک آغریسی وئریم

ساچینی آغارتمیرام

تارلادان

اوزوم بیغدیرمیرام

و ساحیلده،،،

دی یاخشی،

چای قیراغیندا

اوره بین ایسته یه نی وئریم، یئه .

داها نه ایسته بیرسن؟!>>

من ده

قش

قش

قش گولدوم .

->> آخماق اوغلو آخماق

اوره بیمین

آغرى قورخوسونو ايسته بيرم

ساجيمين آغارما قورخوسونو

و ياي گونشينده

گوپون ده سته سينه يالمانميش

قابرلى اللرين اودونو...

سونرا

ساحيلده ايله شيب

دوندورما يئمه بين

گور نه دادى وار.

ائئح

سن نه آنلاييرسان آخى؟!>>

آختاريش

يازين مرجان گوزلرينده

من ، هانسى سسه يدى اويانديم؟

هيجان ايچينده

قويروق چكن گوزرچين سسيديمى

يوخسا تورپاغين قولاغينا ماهنى اوخويان ياز ياغيشييدى

يوخسا

گونئيپندن قوزئيپنه چپرلنميش تورپاغين

درد هارايدى؟

گمى قايا تورپاقلاريندا ،

گوز آچديغيم دا

ساغيمدان سولوما

گوندوغاندان گونباتانا

اولولاريمين

قبيرلريدي ، اوزانميشديلار

اوزانميشدىلار تارىخ بويونجا .

كۆردوكلريمه اينانمادان ياشادىم

اينانمادان .

نه كوراوغلونون قيرآتىن يه هه رله دىم

نه توپ قىران قىلىنجىمى باغلادىم

نه ده

آند ايچدىيىم يئر

آند يىرىدى بئيره كىن .

اوشاق يئيه نلر آراسىندا

اوشاق كىمى گزدىم

اؤجسوز

و اؤجسوز .

هئى هئى اوجا اؤگل

سن

گمى قايلاردا

يئنىدن دوغور منى .

نه بيتگىلرىن ياشىل گۆزوندىن

نه تورپاغا ناغىل دئيه ن ياز نفسىندن .

گونشىن

اود گورشادىندان دوغور منى

اودوم اولسون

كوراوغلونون

نعره سىندن دوغور منى

سسىم اولسون

قورقودومون

چوبوروندىن دوغور منى

دىلىم اولسون

و اؤلمزلىك

كولك كىمى دولسون جىيه رله ريمه .

ياشام

ياز ياغىشى اولسون

و من

اؤلوم سىنىرلارىن پوزان

اىلكىن تىكان .

آخ هئى اولو اؤگل

دوغور منى .

يئتر به يئتر ،

چكىلىب

چكىلىب

سون تورپاغىمىزدىر - دئيه

اوووجلاريمىزا قىسىلدىغىمىز .

يئتر به يئتر

اوووجلاريمىزدا

اوجاق قوردوغوموز

و چىلپاق اوشاقلاريمىزا

اوركلريمىزىن ياراسىندا يووا تىكدىيىمىز .

ئەھتتى . . . .

سورگوندىن سورگونه اوچان دورنالار!

اوسانمادىنىزمى اۆلمكدن و دىرىلمكدن

اوسانمادىنىزمى وطنسىز ياشاماقدان ؟

و سسسىزجه سىنه اوچدولار

قانادلاری بئش دورنالار .

آشدیلار

قارلی داغلاری

دومانلی آشیریملاری .

نه قوبوستان داشلاریندا دونموش ایلخیدان بیر آت کیشنرتیسی

نه چنلی بئل داغلاریندا

قیلینجلا قالخانین گؤروشمه سسی ...

سسسیزلیک

سونونجو سسدیر بوردا ،

و یوردون بوی هابویونجا

اوزانیدیقجا اوزون

یایلیدیقجا یایقیندیر

تورپاغی قوجموش مزار داشلاری .

اونودولموش نت

مگر

کیمه گره یم

سسسیزلییه بویون ایسه م ،

باغیرماسام

ایچیمدن کسن آجیلاریمی ؟

توتار اللریم

توتماز اولسون

بیلکلریمده قاندالسا

باخار گؤزلریم

باخماز اولسون

آجیلارا آچیلماقاسا

و سئوگیلیمین

کووه ندییی کوره کلریم گولله لنسین

چییینلریمده بویوندوروقدورسا .

اوووووی بیغلاری جود

ساققالی چال جالاد!

ایسترسن ، گۆزلیمی اوی

اویوم

اویوم

ایسترسن ، بارماقلاریمی قیر

قیریم

قیریم

ایسترسن ، اوره ییمی یار

دیلم

دیلم

ایسترسن

ایسته

هامیسی سنین ،

مندن آزادلیغیمی ایسته مه

و بویون ایمه ییمی اسارته .

بیر پارچا اولدوز

سسسیزیلیی پوزا بیلن بیر سس آختاردیم

یانیزیلیغی پوزا بیلن بیر دوست آرادیم

دونیا

سسسیزایدی

کندی قینیندا اویوموش .

و چۆلترین اورتاسیندا

قبیر قازیردیلار

بیر بیرینه اینسانلار .

آخ ، تانریم

منیم کۆلگم

داغلارا دوشر

ده نيزلری اؤرتر ،

میصراعلاریم اود پارچاسی

شعرلریمی گونشه یازار

و هر بیتیمیش شعریم

دە میرچی کورە سیندن ایستی
قاراچی چۆرە بیندن دادلی اولاردی
تاپاردیمسا
تاپاردیمسا آختاردیغیم اللری .
دونیا
يامان سسسيز،
ایتگیلر
ایتگین قالیر قارانلیغیندا حیاتین .
و اللر
بوشونا گزیر بوشلوغوندا هاوانین .
کیمسه یوخ
کیمسه یوخ
سسسیزلیک ایچینده
بوغولور دونیا سسسيز و سسسيز
من
کیمسه سیزم،
دونیا
مندن کیمسه سیز.

سورگونلوک

آرتیق
اون یئددی ایل کئچدی .
عرب چؤللرینین سورگونوندن
دؤنمه دی
یازلیق بولودلار .
کوللار
گولله مه دی یوردون قارا تورپاقلاریندا .
و کوتانلارین کیشی نفسینه
حسرت قالدی
تورپاغین باکیر دؤشلیرى .
سندن
کیمه دانیشیم سئوگیلیم ؟
عشق
اود قارشیسیندا
ایلک اینسانین حیرتی تک

سحر ساعات بئشده

منيم
قوللاريمداكى ده مير قاندالدان
سنين
اوزووون بوينونا
قىزىل بويونباق ياپسايديلار نه اولوردو؟
هر بويونباق
سئوگى باغليغيندان بير نيشانه دير .
سنين ، دوداقلارينداكى آجى گولوشدن
منيم خلوتيمه شيرين ماهنى قوشسايديلار نه اولوردو؟
هر ماهنى
گولوش سوراغيندا
دؤيولن قاپيدير .
اولمادى قاراشين !
قوللاريمداكى بوخوودان
مؤهور ياپاجاقلار

كندلرى ، بايقوش يوواسى
اوجاقلارى سؤنموش يورد
سندن
كىمه دانيشيم سئوگيليم ؟
عشق
ديرى باسديريلميش دوشمن كيمي دير
نه سئوينجى
سئوينج ،
نه دردى
درد .
آتا
اتدن دانيشماق ،
ايتە
آرپادان .
سندن
كىمه دانيشيم سئوگيليم ؟

گۆزلىرىنىڭ دە نىزىندە ايتىمك
باشا چاتمىش قاراشىن !

ناماز قىلدىراجاقلار سىنە
قارانلىقلار قىبلە سىندە ،
آجى گولوشلىرىندىن
قىزىل گوللە توتوب ،
اورە بىمە سىخاچاقلار
اعدام دىرە بىندە .
اوزون بويونلارا
قىزىل بويونباق ،
اىنچە دوداقلارا
گولوشدىن اىلمك سالماق ياساق .
ياپىلاچاق نە قالمىش قاراشىن ؟
بوراسى ، گونشىن اولوم ياتاغى
ماوى گۆزلو اولدوزلارىن گۆزو اۆنوندى . . .
و كىشىلىرىن ، اعدام مئيدانى
قاراشىن ستوگىلىرىن گۆزو اۆنوندى . . .
قولاج - قولاج ساچلارىندىن
اۋپىمك ،
و اسروك بالىق كىمى

قوزنى بىترلىسىندە

يالقوزاق آغاچ .

بوران ، مندە سىنادى اۆز قدرتىنى ،

و قار مندە سىنادى

سىندىرىجى جايناقلارنى .

سانكى آلكە سۆزودور سۆيلە مېش بۆيلە

سىنماق يوخدور منە .

كۆكلريم منيم

تارىخىن قانلى اولايلارىندان سود اميب ،

مىصير ھىرە ملرىندە

قىزىل قوملار صحىفە سىندە .

و چىن توفارىندا

باسدىرىلمېش دە دە لرىمىن سوموكلرىيلە

ايلكىلى .

سىنماق يوخدور منە ،

آلكە سۆزودور سۆيلە مېش سانكى .

آخ منيم قول بابالاريم

لوت آغاچلارين اورمانى !

ھر يول آتدىغىنيز داش

سىندىرىب

بىر دىشىنى حاصارىنيزين ،

و قىرىب

بىر بندىنى قوللارىنيزين .

بو آغىر زنجىرلەرە

نئجە دۆزدونوز ايللىرى ؟

- <<عشق اولسون قورتولوشا و حرىتتە>>

و بۆيلە سۆيلە دىكدە

قىلىنجالارين تىيە سىندە

و آتلارىن دىرناغىندا

كتىردىلر چاغىردىغىمىزى .

يالنيز

بىر ايبى قالىردى ،

بىر ايبى قالىردى

او قانلى سسدىن .

-«عشق اولسون آزادلىغا و حرىتته»-

و توفنگلرىن لوله سىندە

و زىندانلارىن ايشكنجه سىندە

گتىردىلر چاغىردىغىمىزى .

داغىلمىش ياناقلاردا قان كرمە لرى .

آخ منىم قول بابالارىم

لوت آغاچلارىن اورمانى !

اۆلدونوز سىرا-سىرا

و اۆلدونوز دۆيه جىندە قامچىلارىن

و دىرناغىندا آتلارىن

و تىيه سىندە قىلىنچلارىن ...

بونلار

ان دە يە رلى پاى بۆلويويدو آغالارىن .

كوره كلرىنىز اۆيره نمە دى آنجاق .

و قوزنى بىترلىسىندە

يالقوزاق آغاج .

قاننىز

كسگىن شاراب تكى

آخىر دامارلارىمدا .

و سوموكلرىنىز

سىنماز سۆيكە نە جە يىم .

سىنماق يوخدور منە

آللاه سۆزودور سانكى سۆيله مىش بۆيله .

و اۆلوم يوخدور منە

يئنى سرحدىنى آچمىشام ياشاماغىن

اينىمدە

كسىلمز بىر زىرئح ،

قارداشلارىمىن

ايشكنجه لردە چكىلمىش دىرناقلارىندان تىكىلى .

آااخ

منىم قول بابالارىم ، قول بابالارىم

لوت آغاچلارىن اورمانى !

يوللارغا و مين يوللارغا

قايديرام كۆكۈمە

و دويمورام

و دويمورام

چۆركدن دويماق اولارمى؟

چۆرك قوخوسو وار اتينيزين .

و اينكار ائدنلر منى

يئيرلر تانيمادان

يئديكلرينى

و ايچيرلر تانيمادان

ايچديكلرينى .

و من

آنديقجا سيزى

اللىمى اييله بيرم

و اييله بيرم ده ريمى .

نتجه ده بير قوخودان دير آلين ته ريميز .

آخ منيم قول بابالاريم ، قول بابالاريم

لوت آغاجلارين اورمانى !

نه ديل

نه سوي .

بيزى بيرلشديرن

قابرلاريدير اللريميزين .

و قامچى زولاقلاريدير كوركلكريميزين .

و درد ياراسيدير

اوركلكريميزين ...

آخ

منيم قول بابالاريم

آريق آغاجلارى

لوت اورمانلارين !

نه ديل

نه سوي ،

بيزى بيرلشديرن

قابرلاريدير اللريميزين

و آلين داشيميزدا

قارا يازيسيدير تانريلارين .

به هئى ي ي

بە ھىيى ى ى

بە ھىيى ،

اوجا ھىترە ملر !

اھشىدېرسىنىزىمى ؟

يىللر گە تىرير سسىمى

چايلار داشيير آدىمى .

قادامى

يىللرە وئىريرم

آپارير .

آغرىمى

چايلارا وئىريرم

گۆتورور .

دردىمى ، تورپاغا وئىريرم

چكىر .

دوغا

منلە دوغمادير ،

دانانلاريملا اۇگتى .

دانانلاريمى دانماياجام ،

اھتياجىم يوخ .

قوى پاخىللىق اھتسىن منە تانرىلار .

نە قده ر اوجادير

نە قده ر آغىردير

سۆيگە ندىيىم داغلار .

توركو

چييينلريندن

كۆيه رمه مېش رنكلى قلملر ،

اوزانمامېش اينجه اللر

و آغ كاغېذ اوستونده

هله

ياشېل بېر آغاج چكمه مېش جوجوق بارماقلار

و آلتېندا

«آخ سئوگېلى حيات

سن قارداشېمسان منېم ،

اتېمېز

بېر آتانېن اتېندن

قانېمېز

بېر آتانېن قانېندان >>

يازمادان اۇنجه

ايكى گولله گلدى داستامزلى اللردن .

گونشېن ايلك ساچاقلارېيلا بېرليكدە

ايستى دوداقلارېيلا اؤپدولر

بېرى

آلنېنېن داشېندان

بېرى

سېنه سېنېن تاختاسېندان .

آچدىلار باغلى قوللارېنى

كۆتوردولر كۆزلرېنېن قارا اۇرتويون .

>>آخ سئوېملى اؤلوم ،

سئوگېلى قارداشېم ،

قانېمېز

بېر آتانېن قانېندان

اتېمېز

بېر آتانېن اتېندن دېر>> دئدى .

و گولله لر

پېچىلدا ديلار آستادان

بېرى آلنېنېن داشېنا

***

اۆیلە ییم

قاچیلماز ، قاچیریلماز بیری

قادین قوینویام ، بۆیوک صیغیناجاق
قارانقوش تئلینده گلن ایلکین سلام .

اۆیلە ییم

سئویله جک بیری ،

یاشام ماساسیندا چۆره ک

چۆره کده دوز .

اینسانلیغین اوشاق چاغیندا

دونیانین بئشییی باشیندا

الینده قوپوز

بوی بویلامیش ده ده م .

بئلینده قیلینج

بذ قلاسيندا ووروشموش بابام

خلافتين

عدالتى آسديغى آندا .

من

توركم ؛

تالانلار كۆرموشم چۆريىمى يىتىنلردن

و چۆريىن

عدالتسىز بۇلومونده

بۇلوك - بۇلوك بۇلونن منم .

باخ

آرىيا ايلغاريندان قانيياراق

چورومه كده يه م ؛

ده ده مين چويوروندىن

بابامين قىلىنجيندان اوزاق

و دىليم

كۆهنه دوشمانلارين الينده دوستاق .

من

تبريزلى يه م ،

تهراندا ياشييرام

دونيانين كۆزو اؤنونده

ساعات باساعات

وارليغىمدان اوزاقلالشاراق .

متيريارملىق گور!

يوخ!

سنى سئومە مك

سنى سئومە مك چوخ زور .

***

يوخ!

و نئچە مین یول یوخ .

اولومسوزدور سنى سئومە مك .

گۈزلى قاپالى

اۈلوم دیره بینە ساریقلانیرکن

سن

آیاق بارماقلاریمدان

اوره بیمه سیچرایان

شیرین وشور پیتراق گول آچان

سیجاق بیر هیجا .

و قارداشلاریم

و یولداشلاریم

و بوتون سئودیکلریمین یئرینه منی گۈزله ین

بوغداي قوخولو آنلیندا

توت آغاجلاریندان

قوپوز سسی گلر

و هر اوجقار بؤلگه نده اینسان نفسی

نه موتلو

نه خوش

غربت یورقونلوغویلا قاپینا گلکمک

و زحمت اینسانلارینین آیاقلاریندا یاتان

دولو دؤشلریندن ماجال ده رمک .

***

نه شیرین

نه مبارک!

اودوملو آیاقلاریندا باش ایمک .

کلیملی گئدیملی دونیانین

قالاسی بالاسیسان آنام .

بئیرکین بوش گرده بینین

قازانین یایینین

بابکین قیلینجینین

شئخ ممدین سیندیریلیمیش دیشلرینین ورثه سی .

نه کؤزل

نه شیرین

سنین

اسدیردییین بایراقدا اسمک .

سنى گۆروركن
واللريم اللرينه توخونوركن
گۆيسوم اوسته
چيريل چيريل چيرتلايا جاق تومورجوقلار
نه قدر يورولماز
نه قدر ايت جانلى اولور ايلقارلى اورك .

بودور
تنها قوشون يوواسى اولمور .
و گولله يه كلمه ين
ته لييه گلير .

بودور
غربت سويو
يويانمادى اللريمين قبارين ،
و يوزده بيرى
يوزولمادى سئودالى يوخولاريمين .

ايشته
غربت ايللرينين توزو باشيمدا
الى بوش ، اوره يى دولو
گۆروشونه گله جه يم .
بيته جك گۆزلىمدكى يورقونلوق

غريب بىر مملكتدەنم
ياشايشى بۇلوشمىكەدە جىغال چىخان آلچاق نىسلىدن .

مىندن بىر ئو ساغدا ياشىيار
اۋزگورلويون سىنە سىنە گوللە سىخان وپنداشىم

مىندن بىش ئو سولدا اوتورار
دىلىمە قىفيل ووران يىرلىم .

شەرىن بو باشىندا منم
آلچاق تاوانلارىن كىچىك پنجرسىندە .

شەرىن او باشىندا
كوچە لرى پول قوخويان
دىللىرىنى بىلمە دىكلرىم .

غريب بىر مملكتدەنم دوستوم
وياشايشى بۇلوشمە بى باجارمايان
آلچاق بىر نىسلىدن .

اوركك باخىشلارىيلا
پنجرە مە بىر قوش قونار
ياخىندا بىر دىئە گوللم .

قاپمىزا
گلىن دادان يىرىشىندە
بىر قىز گلر
وارىر دىئە گولومسونم .

آخشام اولار
وارىب گلمز
سوموردوغوم ھر سىگارىن سون نفسى
گلر دىئە اومساندىغىم .
يىرلە گۇيون قووشاغىندا
گوللە لە نر رۇيالارىم .

پنجرە مىن بىر قوش اوچار

قاپمیزدان بیر قیز کئچر

گونش دوغار

دوداغیمدا آلوولانار یئنی سیگار

اوزاق ائلرر غربتیندن واریب گلمز

اوزون اوزون دوشوندویوم اؤزگورلویوم .

***

و غربت سوسوزلوقدور

روحون اؤگئیلشمه سی .

بیبر قوخوسودور .

شیرینلییی آجیلیغیندا دادیمسینان

سیگار توستوسو کیمی بیر شئی .

گؤیسونده اومودون کپک وورماسیدیر

و باغلی پنجره یه باخان

قیسا باخیشلارین قیسراق قالماسی .

قوروموش یاریاق بوینو تک اوزولمک؛

اوزولمک

اؤلمک؛

و دؤزمک . سنینچون هر شئییه دؤزمک .

و شعر

معجزه دیر دوستوم

قان آخیدان قاندالین قیریلما سیدیر

جانین هوسلی چاغیندا

یار قوجاغینا صیغینماق کیمی بیر شئی

گلین رحئمینده

ایکی الین بیر دسته گول باغلاماسی

گول و گولله . اؤپوش و دؤیوش کیمی بیر شئی .

مکتبلی یورقونلوغویلا

یای تعطیل لرینین اومودوندا

بوغازلانان گونلرین شهوتینی یاشاماق

و بیر شعرین گور آخیمیندا

میصرع میصرع چاخاراق

بوتون کدرلری

ایلیق سولاریندا یوماق

شعر شعر دیر سئوگیلی دوستوم

گول و گولله کیمی

و شعر

شیرین

اولدوقجا اوجا

اوراق قوخویان بوغدا سونبولودور .

قیسراق باخیشلارییلا

قیریلان قاندالارییلا بیرلیکده

ایشته

شعر وطن دیر دوستوم

اؤپوش و دؤیوش کیمی بیر شئی .

كوره يى گونشه

قوجامان تورپاقلا اوغراشان

قوجامان اينسانلارين گۆزليدير .

حيات گۆزليدير دوستوم

كوره ك به كوره ك قونشوسو

اؤلوم اولسا گره ك .

باھار گۆزليدير دوستوم

گونش گۆزليدير

باداملارينين آغ چيچكليرييله

بوي ھابوي سرحدلرين

تيكانلي سيملرينه سويكنميش اولسا بئله .

ايليقي باشلانيشيندا

كۆچموش قارانقوشلاري

يئتگين اوغلان بوغازييلا چاغيرسا گره ك

و بير چوبان توتھ بيندھ

سھندين گونئي دؤشليريندھ قارالان قارلاري اريتسه گره ك

ياز گۆزليدير

گونش گۆزليدير

و سن گۆزلسن دوستوم

و اوجسوز- بوجاقسيسز دوزلريندھ

و اۆلومە دوغرو آت دیرناغیندا کۆچ
گۆزل و انگین بیر بوشلوغا آچیلان ماغار قاپسیدیر یاش
اۆلوم بئله گۆزدیر یاشاما چکمیشسه
یاشاما
یالنیز یاشاما چکمیشدیر بوتون گۆزللیکلر .

***

کولک کیمی چئویک
داش کیمی آغیر
یالان گئییمینده ان گئرچک ناغیلدیر یاشام
آلمادان و هئیوادان دادلی
گۆیدن گۆی مینجیقلاری
یئردن یئر مینجیقلاری
اوره کلردن سئچیم سئچمه سئوینج ایزلری ...

کوچه نیزدن کوچه میزه گلن یوللار
باشینا سالدیغین یاشماقلارین رنگی

***

نه تورپاغا وئرديم، كى كله جكدير
اومود و سئوگينين دورو ياشيلليغيدير
نه سويا وئرديم، كى آيدينليقدير...

كوله يه

سسسىز كوله يه وئرديم سىرغالى رۇيالاريمى .

دونن تىلفون آچمىشدين
اؤلومدن چوخ- چوخ اوزاقلاردا
كوچه لرى آياق يالين دولاشان
ساواشقان

غربت قوخوسونا ياد
و شيرين يوخوسوندا
بويانمىش يومورتا دادان
اسمر بير جوجوغو خاطيرلاديم

ندن دانىشديق

هانسى ديلده دردلشديك بيلميرم
و اؤلمه دييم يادىما دوشدو آنسىزين .

دومانلى بىر آخشامىن قارلى دۇشوندىن
گونشلى بىر سحرىن چىچكىلى آنلىنا يول آچماقدىر
اۆلومدىن ياشاما توتىل وورماق
و اينسانىن اۆزگور اللرىندە
دونيانىن كۆيە رمە سىن كۆرمك .
داش دۇشە مە لردە ياغىش دە نە لرىن سوزرك
اىستى بىر بوجاق بولماق
صيغاجاق
صيغناجاق
يوشاق بىر قوجاق
و ياغىشدان سونراكى سە رىنلىكدە
اۆزگور دوداقلاردا
اينسانىن گلنىلىك حىسسىنى اۆتمك
بە يلىپىنە كىرمك .

***

اىشيتمك
بوتون چىچكىلىرى اىشيتمك
و اۆپمك قاغايىلارنىن ياشىل كۆزوندىن
داغلارلا نفس چىكمك
بۆلوشمك دوغايلا سئوكى چاغلارنىنى ...
دنىزدە دالغانىن
اورماندا آغاجىن
دونىادا اينسانىن اۆزگورلويون اۆتمك .
اودوزدوغوم نە يسە دە ، زامان دىيىل دوستوم .
و ياپدىقلارىم هامىسى

بیر گون
دانشا جاقدينيز سيز ای سيلديریم قايالار
سوموکلرينيزده
قيلينج ياراسيندان بيتميش آرديجلاردان .
منسه

آنا دؤشونده كۆرپه جيک
دينله يه جکديم او ايلکين ناغیلی
لايالار، نازلاملار کیمی .

*

آجی ياغيشلاردان گۆيه رميش
شيرين بيتکيلر کیمی،
دايانيب دیک،
غرورلو قالالاريميز .

سونسوزلوق

قوی، بیر قولو اولماسین قاپیلارینین .

داملاریندا

دیره کلردن ایز گورونمه سین .

بیر داش،

یالنیز بیر داشی یئتر

دونانین عؤمور ناغیلین اوخوتماق اوچون .

*

بوی بویلامالاردان کئچمیش

سوی سویله مه لردن آشمیشدیر ایشیمیز .

قیش قاباغی

آستا گلن قار اؤرنه بی دیر پیچیلتیلارینیز .

سئویشدیز سسسسیزجه سینه .

دیلینیزی بیلن، سولار اولدو-

ساحیللره دوداق باسارکن ،

اوتلار اولدو

تورپاقلا سئویشرکن .

قیرمیزی آلما آتدیق آرازینین بو تاینندان او تایننا

قیرمیزی یایلیق ده به رتدیلهر آرازینین او تاینندان بو تایننا .

آغریسینی چکمه دییمیزدن

دردینی

یاشامادیغیمیزدان

نه یویره ک گلیردی بیزه کئچمیشلر .

سیزسه سسسسیز

سیزسه

بولاق قایناشماسی تک ساکیت گوروشدونوز .

بولود توپالارینین آنلیق گوروشمه سیندن چئشیدلی

نه شیمشک چاخماسی

نه ایلدیریم شاخماسی .

بویله اولورموش

سیلدیریم قایالارین عصرلیک سئویشمه لری .

*

آخ، سیز ای گئجیکمیش قارانقوشلار

بیزه گلرکن،

گۆره جكسينيز،

ده ييشميش بوتون ناغىلارین باشلىقلاری .

ایته آت

اته اوت سۆيله يه نلر گۆره جكسينيز .

و اوزونوز كیمی هامار ديلينيز

چاشاجاقدیر ده لی ده ييشمه لردن .

گۆزلىرينيز شاشقین-شاشقین باخاجاق

آغاجلارین باش-آياق گۆیه رمه سينه .

آلما آغاجلاریندا آغی

داغداغانلاردا قارامیخ كوللارینا توشلاناچاق

قاب-قارا گۆزلىرينيز .

و سیز

اونوتدوغونوز كیمی

اونوداجاقسينيز

او ایلکین ناغیلی .

بیر داها چيخمادی او بۆيوك ايشيق .

بیر داها گۆرونمه دی

تورکمن چای دوزه نینده باتان گونش .

و اوزون ، اۆلومجول يوخویا دالدى

گولستان باغلاریندا شهلی چيچکلر .

قادینلار ساققیز چئینه بیر

و کيشیلر

توتون تورباسیندا گیزله دیرلر آزارلارینی .

کولکلرین دۆیه جینده

اوزون-اوزادی اوزانمیشدیر چانقیللی تورپاق .

و کیمسه نی ماراقلاندیرمیر

داغیلمیش ماراق اینجیسی

او بۆيوك ایتگی .

شهرلریمیز شیشدی

کندلریمیز آرتدی .

و گونو گوندن بویودو

یوردا داغیلیمیش اینسان کۆلگه سی .

قوللوغوموزا اینانمادیق ،

قول بازارلاریندا

ساتیلمادیغیمیزدان .

آغاج

باری اوستونده ساتیلان تک

ساتیلیمیشدیق .

اکیلن اکینلرله

بیچیلن بیچینلرله

بۆیله جه .

ساوادسیزدیر دئییه

قینانمادیلار قارا یاخالار

و آیدینلاریمیز گه وشه دیلر

یابانجی کۆکده بیتیمیش سۆز آلاخلارین .

دیل

اتل

یورد

تالانندیلار ،

گوز کولکلرینده تالانمیش آغاج کیمی .

چۆلده چالی

کۆیده

قه پیک-قوروشلارین جینگیلتیسی اولدو اینسان حۆرمتی .

آج قوشلارین داری یوخوسوندا

تامودان اوچماغ قوخوسو چکدیلر

و اللری دۆشلرینده ،

باغری باسیق

قاپی آغزیندا تاپی دا دوردولار ده ده لر .

آخ ،

توکه نمه دی

قورتارمادی

اوره کلرینین یوکوش سایقیسی .

آزادلیق

يوزومسوز يوخويا دۇندو .

شيطان دىلىندە سۆيلىنىش ناغىلدى ،

قان قوخويان

گۈل ايدى آزادلىق .

سوسدولار

اتولرىنىن قالين توفارلارى آرخاسىندا ،

سوسدولار

پولون و مولكون نملى كۆلگە سىندە .

سوسدولار قادينلارنىن چادراسى آلتىندا ،

سوسدولار قورخولارىندا .

و قورخونون ايىلە نىمىش لۇهمە سىندن

اوجا ھىكىل ياراتدىلار ،

قادىن ھىكىلى .

آدى دوستلوق

آدى ايران .

بۇيلە ياشادىلار گولوستاندا

ايىنلرى چىخارىلمىش <قەرمانلار>

بۇيلە ياشادىلار

توركىمن چاي داغلارىندا

سويوم-سويوم سويولانلار .

اۋزگورلوك ،

ھر ائودن اۋلدورولموش بىر اوغول ايدى .

وارلىلار

وارلارىنا ساتدىلار قان باھاسىنى ،

يوخسوللار

يوخلارىنا .

و بۇيلە جە

ھر كس اۋز ائويندە قويلادى قويلانماز جسدى .

اي ھىي ... سىلدىرىم قايلار!

سىزە

<آنام> دئمە يە اوتانماياجام .

بىر گون دانىشاجاقدىنىز

سوموكلرىنىزدە قىلىنج ياراسىندان بىتمىش

بىر گون دانىشاجاقدىنىز
او قهرمانلاردان .

۳

آغاچلار ، يورقون .
كىرلى چىمنلر اوستونده
بىتلە نىر چە كىرتگە لر .
تورپاغا دىرە نىمىش بارسىز بولوتلار .
گۇرونتودە بوشلوق ،
گۇرونتودە
گۇركمىسىز يورد .
اوچ بوجاق دئىيل
دۇرد بوجاق دئىيل
ايلىغىم كۆينە بىندە

ايتى سىورىلىب كىچمىش ايلان لە پىرىدىر بو يورد .

نە دونه نى

نە بو گونو .

و يانمىش قوملارىنا دوداق باسماقدىر شعرىم .
قىساجا تاپىنماقدىر آزادلىق ھىكىلىنە .

گۇزلىرىمى يومورام .

آچىلىر باغلى قاپىلار بىرر-بىرر .

بىرىنجى قاپى .

دارىسقال كوچە لردە آتاشما سسى .

بارىت قوخوسو ،

اوزە رلىك يوخوسو ،

اؤلوم كۆلگە سىندە سۇنن بايراملار ...

بايراكلار ايسە

تورپاغىن اۆز رنگىندە . قىرمىزى .

ياشاماق ،

بوتون دردلىرىلە

سونوجدا لذتىمىش .

اركىن يوخوسوز گۇزلىرىندە

سئوینج .

و خانىن دوداقلارىندا

شیرین تبسسم .

آخ منیم مهربان یوردوم

اؤلوم ،

بیزی اۆلدورمک اوچون نه سارساق حره یمیش .

یاشا ای اوجا زیروه .

یاسمن قوخویان یاناقلاریندان اۆپمکدیر

و سئحیرلی تورپاغینا دوداق باسماقدیر یاشام .

بوللوق یاغیشین یاغار

خوشلوق سئلین آخار

و جوشقو آلولارین یانار دورسون آنام !

بو گوندن صاباحا اوزانان اومود لاغیمی ایمیش ،

اینسانین

گولوش حاققی ،

سئوینج پاییی ایمیش آزادلیق .

آنا دیلینده اوخونان ماهنینین هیجانی ،

فعله نین

لذتله ایشدن آیریلماسی ایمیش آزادلیق .

گۆزلیمی آچیرام ،

ایللر کینک کیمی اوچوشور اینجه .

گۆزلیمی یومورام

باغلانیر بیرینجی قاپی دومان ایچینده .

آتابی باغی

نامرد توزاغی

غفیلدن کلن گولله ،

تیتیشن دیز

سیخیشان دیش

و خانین دوداقلاریندا آجی تبسسم

آخ منیم مهربان یوردوم

اؤلوم

بیزی اۆلدورمک اوچون سارساق بیر حره .

یاشا ای اوجا زیروه .

یاسمن قوخویان یاناقلاریندان اۆپمکدیر

و سئحیرلی تورپاغینا دوداق باسماقدیر اؤلوم .

ایشته من بوردایام

ایشته بیز بورداییق

وئردیییمیز حالال اولسون آنام ،

و اولو كۆلگن كسىلمە سىن تورپاغىمىزدان!

*

و سندن سونرا اى شىرىن يوخو، اولو قورتولوش!
آنا امجە يىن كىسنىلەر باردى.
شەرىن باغلى قاپىلارىنا دوزدولر گولوش ائلچىلەرنى.
پوزدولار
بوللوق ياغىشىنىن شىرىن ياغارىن.
كسىدلەر
خوشلوق سئلىنىن آخارىنى
و سوندوردولر جوشقو آلوولارىن
بويلو قادينلارنى يىرتىلمىش قارىنىدا.
تېرىزىن مىل چكىلمىش كۆزلىرىندە درد.
آزادلىق،
كوره يىندن وورولموش قارداش.
و اومود،
خىزىن دە رىنىندە ياتمىشىدىر سىسىز.

كۆزلىرىمى آچىرام،

ايللر، سولارىن آخىمىندا كىدىر

آستا

و يوشاق.

كۆزلىرىمى يومورام،
آچىلەر ايكىنجى قاپى،
ساعات قاباغىندا
شئىخىن آزادلىق سسى.
ارىك بوداقلارىندا خىنالى تومورجوقلار،
و قاردان باش قالدىران سارىشىن قار چىچكىلىرى.
ياشاماق،
بوتون دردلىرىلە
سونوجدا لذتىمىش.
آزادلىغا بويلو شەر
چىچە يە بويلو تورپاق،
و ياشاماق اوغرىندا چىرىپىنان انسان
آند ايچىر بىرلىكدە
اويانىمىش شرفە.

آغیر یوخودان

اویانمیش گۆی مچید .

انسان ،

صاباحا اومودلو ،

و سئوینجه آچیلان پنجرلرده یاشام ماھنیسی .

آخ ، آزادلیق

ایشین و گوجون

بۇلنمە سییمیش .

و سئوینج ،

انسانین توتدوغو پای ایمیش

ایشدن و گوجدن .

گۆزلیمی آچیرام ،

دورنالارلا بیرلیکده کۆچور سئحیرلی گونلر .

چکیلیر سولاری قورو گۆلون ،

و بالیقلارین اییله نمیش ئئشی ، قوراقلیقدا .

گۆزلیمی یومورام ،

داغیلیمیش شهر .

ازیلیمیش چیچک .

باسیلیمیش شرفه یاس توتמוש انسان .

داریسقال کوچه نین داش دۆشلرینده

شئیخین قارا ساققالیندان سوزه ن

آزادلیق قانی .

یانکی لارین قیزیل گولله سی

کۆکسونده .

و تبریزین بو باشیندان او باشینا اوزانیر قیرمیزی کۆلکه .

آخ ، ای اوجا زیروه

حسرتینده

آچیق گۆزلرله

یوخولار گۆرور یارالی تبریز .

یودوقجا یویولمور کوچه لریندن قان لپیرلری .

دووارلاریندان

گولله ایزی ،

و انسانلارین آکنیندان

قونداق یثری

سیلینمزدیر .

دوغروسو

اۋلوم، بيزى اۋلدورمك اچون

نه سارساق حربە ايميش .

گۈزلىمى اچيرام ،

كوچە لردە قان

دووارلاردا گوللە ايزلریندن بىر شئى يوخ .

كيشيلر

گليشده ،

قادينلار ، گنديشده .

بازاردا خوروز دۈيوشدورور گنجلر .

و مکتب يولوندا تله سیر آجی جوجوقلار .

نه قدر بۈيوكدور قوجاغی آنا تورپاغين .

دونن

دونه نين توزوندا ايتگين ،

و بو گون

بش تومن كاسيبيچيلىق دردی دير دردی انسانين .

اۋلومون قانلى پنجه سيندن بويلانير ياشام

و آزادلىق ،

داشى پارچالايان

ياشيل بىر مامير .

و بۈيله جه

آختاريشدان

اوزون ناغيللار سۈيلر سيزه

باشماقلاريمدا اوتوران توزلار .

و چيىنيمده

آغير بىر هئيه وار دۈزوم يوكوندن .

ايشته

باغلى بىر قاپى آغزیندايام .

قورتارماز اومودلا

توكنمز ايناملا دۈيورم

اۋزگورلوك قاپيسين .

منم !

اييرمينجى يوزايلىلین ايلکين اوشاغى .

او بۈيوك ده ده نين آغ ساچ نوه سى .

گۈزلىمى يومورام

آچيلير تبريزين شيرين گونلرى ،

و تورک انسانينين انسانلىق چاغى .

دیلی دیل

ائلی ائل

یوردو یورد اولان تبریز .

آخ ، ای اوجا زیروه

نئجه ده دادلی دیر سنین یئمیشین .

آنا سوتوندن دوغما

قیز دوداغیندان شیرین

قادین دؤشوندن دادلی .

انسانین گلیش حاققی

گئدیش حاققی ،

انسانین گولوش حاققی .

سازین هر تئلینده

یئنی بیر سس .

و کولون هر گولونده

باشقا بیر قوخو .

انسانین ، انسان حؤرمتی ایمیش آزادلیق .

اولوم توفارلارین آشاراق گلدیک

و یاشام دوزه نینده چادیر قوردوق .

پای آلدیق

ایشدن و گوجدن .

پایلاشدیق انسان اورمانیندا

انسانا یاراشان دوزه ن قورماغی .

بیر ایلده

مین عؤمور یاشادیق .

ارکین ، اونوتما یا جاغی

کوی مچیدین کورمه دییی

ده رین بیر عؤمور .

آنا سوتوندن دوغما

قیز دوداغیندان شیرین

قادین دؤشوندن دادلی .

گلیش حاقلی

گئدیش حاقلی

گولوش حاقلی .

سسلندی سازین هر تئلینده یئنی بیر سس .

و كولون هر گولونده باشقا بير قوخو .

قوروندو انسانين انسان حؤرمتى .

نه قده ر اوزون ايدى

نئجه ده قيسايدى او ايل .

گۆزلىمى آچيرام ،

دوغودان اسمكده سازاقلى كولك .

دوغودان دوغماقدا بوغونتو سسى .

تبريزه آخيرميش بوتون قانلى چايلارين آخيمى .

اؤلوم

چارداق قوردو ، شهردن بؤيوك .

كسيلن باشلار

دئشيلن دؤشلىر

يولونان ساچلار .

و اؤزگورلوك

هر ائوده ن اؤلدورولموش بير اوغول اولدو

وارلى لار ،

وارلارينا ساتدىلار قان باھاسينى

يوخسوللار ، يوخلارينا .

و هر كس

اؤز ايچينده قويلادى قويلانماز جسدى .

سهندين دؤشونده يارا

و ساوالان

يالقيز قالدى كؤهنه قارييلا .

باسيردى شهرى ايلغيم كؤلكه سى .

سوروشكن تورپاق ،

يانميش قوم .

و هر آدديمدا

سيزيلدايان چالى قوشلارى .

نه دؤرد بوجاق

نه اوچ بوجاق ،

گؤركمسيز .

ايلغيم كؤينه بينده

ايتى سپوريليب كئچميش

ايلان لپيريدير بو يورد .

اييلىب

تيكانلاريندان اؤپمكدير ،

يانميش قوملارينا دوداق باسماقدير شعريم .

قيساجا ،

تاپينماقدير

آزادليق هتيكلينه .

بيرمينجي يوزايلليني ايلكين اوشاغي

او بويوك ده ده نين نوه سيم من .

يوز ايلدير

ديلمده قيفيل ،

آلنيمدا قوللوق دامغاسي

الريمده تاپي قاندالي .

بويله دوغور

بويله ياشار

بويله اولورم .

ديليم ،

قورتولوشا ،

آلنيم ،

بوتون قوتسال وارليقلارين آستاناسيندا داش اولماغا

الريم

قلم توتماغا

قولاقلاريم

او ايلكين ، او بويوك ناغيلا

سوسوزدور آنام .

*

آخ ، كيم ؟

كيم اويالدا جاق سيزي بو اولومجول يوخودان ؟

هانسي قارا بولود

هانسي يئر تيتره مه سي

هانسي قان قوخوسو ؟